

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 48928-03-13
 סע"ש 38145-11-13
 סע"ש 49542-03-13
 סע"ש 49540-03-13
 סע"ש 49538-03-13
 סע"ש 49537-03-13
 סע"ש 49535-03-13
 סע"ש 49532-03-13

04 מאי 2017

לפני:

כב' השופט ד"ר יצחק לובוצקי - שופט בכיר

נציג ציבור עובדים גב' חנה קפלניקוב

נציג ציבור מעסיקים מר יוסי שוורץ

התובעים

עליזה חיות ואח'

ע"י ב"כ עו"ד לידיה חיות

-

הנתבעים

1. תרמיון מכשירי ויסות אלקטרו- תרמיים בע"מ

2. יוסף מגל

ע"י ב"כ עו"ד אלון לב

מיני-רציו:

* ביה"ד דחה את תביעת התובעים שהועסקו בנתבעת 1 עד לסגירת שעריה, לתשלום פיצויי פיטורים וזכויות סוציאליות שונות, הנובעות מתקופת עבודתם וסיומה, מאחר שלא הונחה תשתית עובדתית המצדיקה הרמת מסך ההתאגדות וחיוכם האישי של הנתבעים 3 עד 7, יורשי הנתבע 2, שהיה בעליה היחיד של הנתבעת 1.

* חברות - הרמת מסך - במישור דיני העבודה

תביעת התובעים, שהועסקו בנתבעת 1 (להלן: החברה) עד לסגירת שעריה, לתשלום פיצויי פיטורים וזכויות סוציאליות שונות הנובעות מתקופת עבודתם בחברה וסיומה, כנגד הנתבע 2, מי שהיה בעלים יחיד ושימש בפועל כמנכ"ל החברה (להלן: המנוח), ואשר בנעליו נכנסו יורשיו על פי דין, הם הנתבעים 3 - 7. הדיון נסב אודות השאלה האם יש להרים את מסך ההתאגדות של החברה, באופן שיחייב באופן אישי את יורשי המנוח בחובות החברה לעובדיה.

בית הדין האזורי לעבודה (השופט ד"ר י' לובוצקי ונציגי הציבור ח' קפלניקוב, י' שוורץ) דחה את התביעה ופסק כי:

הכלל הוא, כי חברה היא תאגיד הנפרד מבעלי מניותיו, ממנהליו ועובדיו, לכל דבר ועניין. חריג לעקרון האישיות המשפטית הנפרדת קבוע בסעיף 6 לחוק החברות, והוא מאפשר לבימ"ש להרים את מסך ההתאגדות ולייחס חוב של חברה לבעל מניה בה, אם מצא כי בנסיבות העניין צודק ונכון לעשות כן, וזאת במקרים החריגים שבהם השימוש באישיות המשפטית הנפרדת נעשה באחד מהמקרים המפורטים בו. לא כל חדלות פרעון של התאגיד יביא את ביה"ד להרמת מסך ההתאגדות. לא ייתכנו חיי מסחר ומשק תקינים, ללא הקפדה על הפרדה בין התאגיד לבין בעליו ולבין מנהליו. לפיכך, בתי הדין לעבודה נוהרים מ"הרמת מסך", ולא בנקל ייאות בית הדין להכיר בתביעת עובדי החברה לראות בדירקטורים או בבעלי המניות מעבידיהם.

בדומה לענייננו, דחה ביה"ד לעבודה בקשה של עובד לראות בבעלי המניות מעבידיו הישירים, רק משום שנהגו להזרים כספים לחברה לפירעון חובותיה. ביה"ד לעבודה נמנע מהרמת מסך ההתאגדות, גם כאשר המנהל העסיק עובדים מעבר ליכולתה הכלכלית של החברה. פעולה כזאת, שהיא בדרך כלל "חוכמה שלאחר מעשה", לא נראתה בעיני ביה"ד כהתנהגות שהיא חסרת תום לב, שכן כישלון עסקי סתם, אינו עילה להרמת מסך ההתאגדות. עם זאת, יצרה מערכת המשפט מנגנון, המונע ממקים חברה להשתמט מנשיאה באחריות לתוצאות מעשיו, אם פעל שלא בתום לב ומתוך כוונה להונות את נושי החברה ולרמות את עובדיה. העילה המובהקת להרמת מסך היא קטגוריה של מקרים, המצביעה על שימוש לרעה אשר עושים בעלי העניין בחברה, באישיותה המשפטית הנפרדת. מדובר במעשי תרמית, עירוב נכסים של בעלי עניין עם נכסי החברה, הברחת נכסים מהחברה, מימון בלתי מספיק שלה, ולרבות עצימת עיניים של בעלי העניין לנוכח מצוקות החברה. בקשה ל"הרמת מסך" תיענה ככלל, אם בעלי התאגיד פועלים שלא בתום לב ובכוונה להונות את עובדיהם ונושיהם.

ביה"ד הארצי ראה עצמו חופשי לנהוג בגמישות בעת "הרמת מסך" ההתאגדות, אולם ביה"ד ייעשה כן בדרך כלל, כאשר הוכח לפניו שימוש לרעה במסך ההתאגדות, במטרה להתחמק מתשלום חובותיה של החברה לעובדיה. במקרה דנן, המנוח טמן ידו בכיסו הפרטי על מנת לנסות ולכסות את חובות החברה, תוך שהוא משלם לעובדיה אי אילו כספים על מנת שלא לפגוע באופן מידי במטה לחמם. דבר שאינו מלמד על התנהגות חסרת תום לב, נהפוך הוא. לא הוכח כל ניסיון של המנוח לשימוש לרעה בעקרון האישיות המשפטית הנפרדת של החברה. לא הוכחה התנהגות בלתי הוגנת או חסרת תום לב מצדו של המנוח, וגם הניסיונות לייחס למנוח פעולות פסולות כאלו או אחרות לא צלח. מצוקה כלכלית או כישלון עסקי כשלעצמם, אינם מהווים הצדקה ל"הרמת מסך" וחיוב אישי של בעל המניות בחובות החברה.

פסק דין

לבית הדין הוגשה תביעתם של שמונה (8) עובדים שהועסקו בחברת "תרמיון מכשירי ויסות אלקטרו-תרמיים בע"מ" (להלן: "**החברה**"), עד לסגירת שעריה ביום 12.2.13.

התובעים עתרו לתשלום פיצויי פיטורים וזכויות סוציאליות שונות, הנובעות מתקופת עבודתם בחברה וסיומה.

התביעה הוגשה במקורה גם כנגד מר יוסף מגל ז"ל (להלן: "**המנוח**"), מי שהיה בעלים יחיד ושימש בפועל כמנכ"ל החברה.

למרבה הצער, המנוח נפטר במהלך ההליך המשפטי, ובנעליו נכנסו יורשיו על פי דין (להלן בהתאמה: הנתבעים 3-7 או "היורשים").

נגד החברה ניתן צו פירוק וההליכים נגדה עוכבו (לפי החלטה מיום 21.6.15).

כמו כן ניתן תוקף של פסק דין לפשרה שהושגה בין התובעים 2,3,4,6,7 ו-8 לבין היורשים (פסק דין מיום 21.6.15).

למעשה נותרה לפנינו תביעתם של התובעת 1 והתובע 5 (להלן: "התובעים"), אשר מבקשים מבית הדין ל"הרים את מסך ההתאגדות" של החברה, באופן שיחייב באופן אישי את יורשי המנוח בחובות החברה לעובדיה.

יצוין כי הוגשו "תביעות חוב" והתובעים קיבלו זכויותיהם כדין מהמוסד לביטוח לאומי; סכומים שהסכימו לקזזם מכתב התביעה (ר' הודעה מיום 31.12.15).

דיון והכרעה:

הכלל הוא, כי חברה היא תאגיד הנפרד מבעלי מניותיו, ממנהליו ועובדיו, לכל דבר ועניין.

חריג לעקרון האישיות המשפטית הנפרדת קבוע בסעיף 6 לחוק, והוא מאפשר לבית המשפט להרים את מסך ההתאגדות ולייחס חוב של חברה לבעל מניה בה: "אם מצא כי בנסיבות העניין צודק ונכון לעשות כן" וזאת "במקרים החריגים שבהם השימוש באישיות המשפטית הנפרדת נעשה באחד מאלה":

(א) באופן שיש בו כדי להונות אדם או לקפח נושה של החברה;

(ב) באופן הפוגע בתכלית החברה ותוך נטילת סיכון בלתי סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה,

ובלבד שבעל המניה היה מודע לשימוש כאמור, ובשים לב לאחזקותיו ולמילוי חובותיו כלפי החברה

לפי סעיפים 192 ו-193 ובשים לב ליכולת החברה לפרוע את חובותיה.

(2) לעניין סעיף קטן זה, יראו אדם כמודע לשימוש כאמור בפסקה (1)(א) או (ב), גם אם חשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות, שגרמו לשימוש כאמור, אך נמנע מלבררן, למעט אם נהג ברשלנות בלבד.

(ב) בית משפט רשאי לייחס תכונה, זכות או חובה של בעל מניה לחברה או זכות של החברה לבעל מניה בה, אם מצא כי בנסיבות העניין, צודק ונכון לעשות כן בהתחשב בכוונת הדין או ההסכם החלים על העניין הנדון לפניו.

(ג) ...

(ד) ...

לא כל חדלות פירעון של התאגיד יביא את בית הדין להרמת מסך ההתאגדות (ע"ע [34/03](#) אסנת שפרן נ' יוסף אלוש, [פורסם בנבו] מיום 14.5.06). **לא ייתכנו חיי מסחר ומשק תקינים, ללא הקפדה על הפרדה בין התאגיד לבין בעליו ולבין מנהליו.** לפיכך, בתי הדין לעבודה נוהרים מ"הרמת מסך" (ע"ע [1417/04](#) ברוך קמאי נ' יוסף בירנאס, [פורסם בנבו] סע' 14 לפס"ד מיום 17.5.06 – שם נקבע כי ביה"ד ידרוש תשתית עובדתית מפורטת לכך, טרם שישקול הרמת מסך), ולא בנקל ייאות בית הדין להכיר בתביעת עובדי החברה לראות בדירקטורים או בבעלי המניות מעבידיהם (ע"ע [34/03](#) שפרן נ. אלוש, [פורסם בנבו] פס"ד מיום 14.5.06; [דב"ע נג/3-205](#) וגיה מחמוד נ. גלילות הבירה, [פורסם בנבו] סע' 16 לפס"ד מיום 15.8.94).

ובדומה לענייננו, דחה בית הדין לעבודה בקשה של עובד לראות בבעלי המניות מעבידיו הישירים, רק משום שנהגו להזרים כספים לחברה לפירעון חובותיה (דב"ע נא/52/3 דוד יצחק נ' תנועת המושבים, [פורסם בנבו] סע' 10 לפסה"ד).

בית הדין לעבודה נמנע מהרמת מסך ההתאגדות, גם כאשר המנהל העסיק עובדים מעבר ליכולתה הכלכלית של החברה. פעולה כזאת, שהיא בדרך כלל "חוכמה שלאחר מעשה", לא נראתה בעיני כב' השופט (כתוארו אז) יגאל פליטמן כהתנהגות שהיא חסרת תום לב (ע"ע [1017/04](#) אהוד ענבר נ' אפרים בן מנשה, [פורסם בנבו] פס"ד מיום 27.10.05).

שכן כישלון עסקי סתם, אינו עילה להרמת מסך ההתאגדות (ע"ע 387/05 אהרון פוטרמן נ' נפתלי ניסני, [פורסם בנבו] סע' 21 לפס"ד מיום 9.12.07).

עם זאת, יצרה מערכת המשפט מנגנון, המונע ממקים חברה להשתמט מנשיאה באחריות לתוצאות מעשיו, אם פעל שלא בתום לב ומתוך כוונה להונות את נושי החברה ולרמות את עובדיה. העילה המובהקת להרמת מסך היא קטגוריה של מקרים, המצביעה על שימוש לרעה אשר עושים בעלי העניין בחברה, באישיותה המשפטית הנפרדת. מדובר במעשי תרמית, עירוב נכסים של בעלי עניין עם נכסי החברה, הברחת נכסים מהחברה, מימון בלתי מספיק שלה, ולרבות עצימת עיניים של בעלי העניין לנוכח מצוקותיה של החברה (ע"ע 1134/04 אהרון מאיר נ' שחר ידגר ואח', [פורסם בנבו] מיום 7.11.05, ע"ע 1401/04 גיל ברק נ' רפאל פרץ ואח', מיום 5.9.06, ע"י 1435/04 י.ס. תעשיות נ' מוחמד חטיב, [פורסם בנבו] מיום 23.5.06 וע"ע 1170/00 מריפ פרידמן נ' יוניוב ירחמיאל ואח', [פורסם בנבו] מיום 27.11.02).

בקשה ל"הרמת מסך" תיענה בדרך כלל, אם בעלי התאגיד פועלים שלא בתום לב ובכוונה להונות את עובדיהם ואת נושיהם.

אנו מודעים לכך כי בית הדין הארצי לעבודה ראה עצמו חופשי לנהוג בגמישות בעת "הרמת מסך" ההתאגדות (ע"א 313/08 נשאשיבי נ' רינראוי, [פורסם בנבו] פסקאות 74-84 לחוות דעתו של השופט דנציגר (במיעוט לעניין התוצאה) (1.8.2010). אולם ביה"ד ייעשה כן בדרך כלל, כאשר הוכח לפניו שימוש לרעה במסך ההתאגדות, במטרה להתחמק מתשלום חובותיה של החברה לעובדיה.

אין המקרה דנן, דומה לזה שנדון בבג"צ 132-15, שבו אושרה פסיקתו של בית הדין הארצי לעבודה שמצא להרים את "מסך ההתאגדות" במקרה שבו הוכח שימוש לרעה במסך ההתאגדות (ר' בג"צ 132-15 ר.צ.פלסטיק בע"מ נ' איפראימוב פאולינה ואח', [פורסם בנבו] מיום 5.4.17)

במקרה דנן, המנוח, דווקא טמן ידו בכיסו הפרטי על מנת לנסות ולכסות את חובות החברה, תוך שהוא משלם לעובדיה אי אילו כספים על מנת שלא לפגוע באופן מידי במטה לחמם. דבר שאינו מלמד על התנהגות חסרת תום לב, נהפוך הוא. גם עדי התביעה עצמם העידו כי המנוח היה אדם הגון וטוב, כלשונם.

לא הוכח כל ניסיון של המנוח לשימוש לרעה בעקרון האישיות המשפטית הנפרדת של החברה. לא הוכחה התנהגות בלתי הוגנת או חסרת תום לב מצדו של המנוח, וגם הניסיונות לייחס למנוח פעולות פסולות כאלו או אחרות – לא צלח. ושוב, מצוקה כלכלית או כישלון עסקי כשלעצמם, אינם מהווים הצדקה ל"הרמת מסך" וחייב אישי של בעל המניות בחובות החברה.

סוף דבר :

לא הונחה תשתית עובדתית המצדיקה "הרמת מסך ההתאגדות", ודין התביעה האישית כנגד יורשי המנוח, להידחות.

חרף דחיית התביעה, החלטנו שלא להכביד על התובעים שניזוקו מקריסת החברה, וכל צד יישא בהוצאותיו.

זכות ערעור : תוך 30 יום.

ניתן היום, ח' אייר תשע"ז, (04 מאי 2017), בהעדר הצדדים.

נ.מ. מ.י. שוורץ

ד"ר יצחק לובוצקי, שופט

נ.ע. גב' ח. קפליקוב

ד"ר יצחק לובוצקי 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)